

МОЖЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ СИСТЕМНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ ПРИ ОБ'ЄКТИВНОМУ КЛІНІЧНОМУ ОБСТЕЖЕННІ ПАЦІЄНТІВ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Г.В.Невойт¹, М.М.Потяженко¹, О.П.Мінцер², П.М.Подпружніков³

¹- Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

²- Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика

³- Харківський національний університет радіоелектроніки

Дослідження є фрагментом ініціативної науково-дослідної теми «Розробка алгоритмів і технології запровадження здорового способу життя у хворих на неінфекційні захворювання на підставі вивчення психоемоційного статусу» (№ держреєстрації 0116U007798, УДК 613:616-052:159.942:616-03). Електромагнітні системні інформаційні енергетичні процеси є фізіологічною основою феномена життя і життєдіяльності організму людини. Можливість використання методів оцінки електромагнітних явищ людського тіла і прогрес в їх інтерпретації важливі для практикуючого лікаря і можуть сприяти поліпшенню ранньої діагностики неінфекційних захворювань (НІЗ). Мета дослідження – визначення клініко-діагностичного потенціалу використання короткої записи варіабельності ритму серця (КЗВРС) і аналізу електрофотонної емісії (АЕФЕ) з пальців рук людини при об'єктивному клінічному обстеженні пацієнтів терапевтичного профілю з метою поліпшення якості діагностики та лікування НІЗ. Матеріали і методи. 82 людини взяли участь у відкритому нерандомізованому контрольованому дослідженні на базі навчально-практичного центру біофотоніки і валеології кафедри внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів УМСА: група 1 – 32 компенсованих пацієнта з НІЗ (середній вік – 56,06±14,56 року; чоловіки – 10 (32%); група 2 – 50 анамнестично функціонально здорових студентів і учнів факультету післядипломної освіти (середній вік – 25,04 ± 8,37 року; чоловіки – 18 (36%). Для реєстрації КЗВРС використовувався медичний комплекс Полі-Спектр (ТОВ «Нейрософт», Росія); АЕФЕ – вимірювальний прилад Bio-Well GDV Camera 2.0 (Біо-велл, Росія; CE, EU, FDA сертифікація). Етичні та технічні вимоги були виконані [1]. Статистичний аналіз проводився із використанням пакету програм Prism 5.0 після виключення результатів записи в фоновому режимі 4-х пацієнтів з групи 1 і 1-го пацієнта після ортостатичної проби через наявність в їх дослідженнях виражених ділянок порушення ритму, які привели б до невірному математичного розрахунку у вигляді великих нереалістичних значень показників потужності спектру. Результати. КЗВРС проявляє чутливість до зміни параметрів серцевої діяльності в залежності від рівня здоров'я; в групі 1 ТР нижче рівня норми (1500 мс²) відображає об'єктивне зниження енергетичного викиду серцевої діяльності при НІЗ і може бути ще одним новим об'єктивним індикатором рівня здоров'я; показники спектрального аналізу і варіаційної пульсометрії по Р.М.Баевському мають клінічне значення для оцінки функціонального стану (табл. 1).

	Група 1 (n=27)		Група2 (n=50)	
	фонові	ортостатична	фонові	ортостатична
Мо, с	0.818±0.188	0.737±0.645*,**	0.874±0.153	0.645±0.09*,**
АМо, %	62.44±17.14*	63.5±18.69*,**	42.1±15.6*	49.23±12.2*,**

SI	391.1±357.4 ^{*,**}	449.5±395.5 ^{*,**}	143.2±160.7 ^{*,**}	224.6±129.2 ^{*,**}
TP, мс ²	926.8±1178 ^{*,**}	1157±1153 ^{**}	3069±2533 ^{*,**}	3917±13022 ^{**}
VLf, мс ²	303.8±233.7	517.7±453.9 ^{**}	1066±897.8	1365±3795 ^{**}
Lf, мс ²	253.7±358.9 ^{*,**}	351.4±671.6 ^{**}	844.2±729 ^{*,**}	2097±7729 ^{**}
Hf, мс ²	369.2±772.7 ^{*,**}	291.0±719.7 ^{**}	1165±1428 ^{*,**}	455.4±1570 ^{**}
VLf, %	48.64±21.5 ^{*,**}	63.5±22.95 ^{*,**}	41.08±16.45 ^{*,**}	40.88±16.63 ^{*,**}
Lf, %	24.68±10.43 [*]	22.58±16.89 [*]	29.4±9.2 [*]	47.9±16.14 [*]
Hf, %	26.68±21.27	13.91±13.06 ^{**}	29.53±17.74	11.22±6.7 ^{**}
TI	322.9±343.3 ^{*,**}	446.5±488.1 ^{*,**}	112.4±116 ^{*,**}	175.5±101.1 ^{*,**}
IARP	80.52±27.78 [*]	91.63±37.45 ^{**}	51.34±26.03 [*]	78.14±22.37 ^{**}
VBI	512±532.9 ^{*,**}	595.1±566.8 ^{*,**}	177.5±157.4 ^{*,**}	222.2±135.7 ^{*,**}
VRI	9.04±8.04 ^{*,**}	11.85±9.81 ^{*,**}	4.53±2.91 ^{*,**}	6.75±2.83 ^{*,**}

Таблиця 1

* – різниця непарного t-тесту достовірна при $p < 0,001$; ** – критерій F-тесту для порівняння дисперсій достовірний при $p < 0,001$ між групами до і після ортостатичного тесту.

АЕФЕ показав достатній рівень повторюваності і стабільності реєстрованих параметрів функціонального стану пацієнтів, оскільки достовірних відмінностей між показниками до і після реєстрації ВРС не було; не було статистично значущого впливу ортостатичної проби на показники АЕФЕ, Е знаходився в межах оптимального (40-70 * 10-2 Дж) (Табл. 2).

Таблиця 2

	група 1 (n=32)			група 2 (n=50)		
	фонова	ортостатична	P *	фонова	ортостатична	P*
E, [*] 10 ⁻² J	51.57±4	53.21±3.44	0.08/0.4	53.15±4	53.76±3.76	0.44/0.67
FC	3.11±0.39	3.92±0.27	0.29/0.06	2.96±0.37	2.70±0.27	0.91/0.1
EC	2.70±0.28	2.67±0.28	0.7/0.9	2.65±0.29	2.95±0.37	0.34/0.59
S, с.у.	4.44±1.12	4.12±1.28	0.3/0.9	4.43±1.32	4.18±1.28	0.34/0.81
B, %	97.1±2.7	97.07±1.86	0.96/0.04	96.47±3.37	96.96±2.41	0.41/0.007
BL, %	83.83±7.68	89.11±6.19	0.46/0.24	86.67±9.07	92.11±5.93	0.006/0.004
BR, %	89.18±7.01	92.19±5.41	0.06/0.15	91.7±6.9	93.83±4.78	0.08/0.01

* – P при непарному t-тесті/ F-тест для порівняння дисперсій

Зазначене може бути пояснено тим, що КЗВРС і АЕФЕ віддзеркалюють різні кластери енергетичних процесів організму: КЗВРС – енергетичні процеси, зумовлені активністю серцево-судинної системи і відповідним вкладом регуляторних механізмів (швидке реагування); АЕФЕ – базові енергетичні процеси тканинно-клітинного рівня життєдіяльності (уповільнене реагування).

Висновки: КЗВРС і АЕФЕ мають клініко-діагностичну цінність і можуть бути використані для оцінки функціонального стану при об'єктивному клінічному обстеженні.

Література

1. Mintser OP, Semenets VV, Potiazhenko MM, Podpruzhnykov PM, Nevoit GV. The study of the electromagnetic component of the human body as a diagnostic indicator in the examination of patients with Non-communicable diseases: problem statement. Wiadomości Lekarskie 2020; 6: 1279-1283. DOI: 10.36740/WLek202006139